

КЛАСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

А. Ромашко,

кандидат технічних наук, доцент

І. Верба,

кандидат технічних наук, доцент

Я. Лемберг,

магістр, Національний технічний університет України «КПІ»

Беручи до уваги важливість вивчення та практичного використання міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, охарактеризовано ієрархію цих договорів та їхній взаємозв'язок, зважаючи на об'єкти права інтелектуальної власності, і без урахування факту підписання чи введення в дію цих договорів на території України. Здійснено класифікацію міжнародних договорів, які адмініструє ВОІВ на підставі договорів, які підпадають під дію Паризької конвенції, Бернської конвенції, Римської конвенції, та показано взаємозв'язок між ВОІВ та Міжнародним союзом з охорони нових сортів рослин, а також показаний їх зв'язок стосовно певних об'єктів з Угодою TRIPS.

Ключові слова: інтелектуальна власність, міжнародні договори, об'єкти права інтелектуальної власності, класифікація міжнародних договорів

Нині наша країна є учасником 19 договорів, які адмініструє Всесвітня організація інтелектуальної власності (далі — ВОІВ), а також учасницею Міжнародного Союзу з охорони нових сортів рослин та учасницею Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі — Угоди TRIPS). Сьогодні інформація щодо цього в різних джерелах систематизується по-різному. Наприклад на сайті Державної служби інтелектуальної власності Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин зазначена в групі договорів, які адмініструє ВОІВ, але це не підтверджується інформацією, яка міститься на сайті ВОІВ. Тарпляється, що деякі джерела інформації містять неактуальні дані через прийняття нових угод.

Варто зазначити, що наразі існують публікації, щодо міжнародних договорів П. Цибульова [1], В. Жарова [2],

С. Бондаренко, І. Кожарської [3], В. Боковні [4], Ю. Кузнецова [5], в яких систематизація договорів здійснена по-різному й сьогодні перелік не є актуальним. Наприклад, перелік договорів наведений П. Цибульовим [1] є застарілим (оскільки перелік договорів, які адмініструє ВОІВ змінився).

В. Жаровим [2] наведено перелік міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності, членом яких є Україна та які містять законодавчі норми стосовно питань захисту права інтелектуальної власності, цей перелік визначений завданнями наведеної публікації та на цей час не є актуальний, адже в публікації від 2006 року не було договорів, до яких Україна приєдналась пізніше. Така ж ситуація і з виданням С. Бондаренко та І. Кожарської [3].

На сайті Державної служби інтелектуальної власності (далі — ДСІВ)

[6] у переліку міжнародних договорів, адміністративні функції яких виконує ВОІВ, наведені тільки договори до яких приєдналась Україна, й інформація на цей час відрізняється як за організацією, так і за наповненням стосовно переліку угод від інформації на сайті ВОІВ англійською мовою [7] та на сайті ВОІВ російською мовою [8]. Окрім цього, в зазначеному ДСІВ переліку помилково наведено Всесвітню конвенцію про авторське право та Міжнародну конвенцію по охороні нових сортів рослин, як таку, що адмініструється ВОІВ.

Також у наявних переліках не врахований взаємозв'язок між основними угодами й об'єктами інтелектуальної власності.

Необхідність пропонованого дослідження полягає в наданні актуалізованої та систематизованої інформації стосовно переліку зазначених договорів, наданні пропозицій щодо актуалізації інформації на сайті ДСІВ, полегшенні процесу ознайомлення зацікавлених осіб з чинними договорами через наявність належної класифікації цих договорів та наявність чіткого їх зв'язку з об'єктами інтелектуальної власності, яких вони стосуються.

Постановка завдання. Надати актуалізовану інформацію щодо переліку міжнародних договорів та їхньої чинності на території України. Оновити актуальну класифікацію міжнародних договорів, з огляду на об'єкти інтелектуальної власності. Довести необхідність актуалізації інформації на сайті

ДСІВ, необхідність перекладу угод в сфері інтелектуальної власності, котрі Україна ще не підписала, задля створення підґрунтя та подальшого розвитку національного законодавства у сфері охорони та захисту об'єктів права інтелектуальної власності.

Методологія. Методологічну основу роботи становлять праці вітчизняних вчених та інформація з офіційних сайтів України державних установ та ВОІВ. У статті використані загальнонаукові методи дослідження логічного узагальнення, аналізу та синтезу.

На сайті ВОІВ серед міжнародних договорів, адміністративні функції яких виконує ВОІВ, названа Конвенція, що засновує ВОІВ (Україна приєдналась до цієї Конвенції). Разом із Конвенцією, що засновує ВОІВ та з трьома групами договорів (розглянуто нижче) кількість угод, які адмініструє ВОІВ складає 26 (останній Маракешський договір прийнятий Дипломатичною конференцією від 27.06.2013 року).

Нижче перераховані 25 угод, які адмініструє ВОІВ (табл. 1) що поділені на три групи і викладені у тій послідовності, в якій вони наведені на сайті ВОІВ.

Україна (станом на 10.01.2014 року) є учасником тільки деяких угод (див. Табл. 1).

Окрім Міжнародних договорів, адміністративні функції яких виконує ВОІВ, потрібно сказати відразу і про UPOV [9] Міжнародний Союз з охорони нових сортів рослин, відомий під

Таблиця 1. Перелік договорів, які адмініструє ВОІВ, за групами

Група І. Договори про охорону інтелектуальної власності			
Ця група договорів визначає міжнародно визнані основні стандарти охорони інтелектуальної власності в кожній країні			
№ з/п	Назва українською	Назва англійською	Примітка
1	Пекінський договір з аудіовізуальних виконань	Beijing Treaty on Audiovisual Performances	не чинний, відсутній на сайті ДСІВ

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Таблиця 1. Перелік договорів, які адмініструє ВОІВ, за групами (продовження)

2	Бернська конвенція про охорону літературних та художніх творів	Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works	
3	Брюссельська конвенція про розповсюдження сигналів, які несуть програми та передаються через супутники	Convention Relating to the Distribution of Programme-Carrying Signals Transmitted by Satellite Brussels Convention	відсутня на сайті ДСІВ
4	Мадридська угода про недопущення неправдивих або таких, що вводять в оману, зазначень походження товарів	Madrid Agreement for the Repression of False or Deceptive Indications of Source on Goods	відсутня російською на сайті ВОІВ; відсутня на сайті ДСІВ
5	Марракешський договір про полегшення доступу до опублікованих творів для сліпих та осіб з порушеннями зору чи іншими обмеженими можливостями сприймати друковану інформацію	Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled	не чинний; відсутній на сайті ДСІВ
6	Найробський договір про охорону олімпійського символу	Nairobi Treaty on the Protection of the Olympic Symbol	
7.	Паризька конвенція про охорону промислової власності	Paris Convention for the Protection of Industrial Property	
8	Договір про патентне право	Patent Law Treaty	
9	Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм	Convention for the Protection of Producers of Phonograms Against Unauthorized Duplication of Their Phonograms	відсутня російською на сайті ВОІВ
10	Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм і організацій мовлення	Rome Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations	
11	Сингапурський договір про право товарних знаків	Singapore Treaty on the Law of Trademarks	
12	Договір про закони щодо товарних знаків	Trademark Law Treaty	

Таблиця 1. Перелік договорів, які адмініструє ВОІВ, за групами (продовження)

13	Вашингтонський договір про інтелектуальну власність щодо інтегральних мікросхем	Washington Treaty on Intellectual Property in Respect of Integrated Circuits	не чинний; відсутній на сайті ДСІВ; відсутній російською на сайті ВОІВ
14	Договір ВОІВ з авторського права	WIPO Copyright Treaty	відсутній на сайті ДСІВ
15	Договір ВОІВ по виконанням та фонограмам	WIPO Performances and Phonograms Treaty	відсутній російською на сайті ВОІВ та на сайті ДСІВ
<p>Група II. Договори про глобальну систему охорони (реєстраційні міжнародні угоди)</p> <p>Ця група договорів забезпечує чинність кожної міжнародної реєстрації при подачі заявки із зазначенням будь-якої країни, що підписала договір стосовно об'єкта згаданої заявки. Послуги, котрі надає ВОІВ, відповідно до цих договорів, спрощують процедуру та скорочують витрати на підготовку й подачу заявок в усіх країнах, у яких планується охорона певних об'єктів права інтелектуальної власності</p>			
16	Будапештський договір про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів з метою патентної процедури	Budapest Treaty on the International Recognition of the Deposit of Microorganisms for the Purposes of Patent Procedure	
17	Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків	Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs	
18	Лісабонська угода про охорону найменувань місць походження та їхньої міжнародної реєстрації	Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and their International Registration	
19	Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків	Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks	
20	Протокол до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків	Protocol Relating to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks	
21	Договір про патентну кооперацію	Patent Cooperation Treaty	
<p>Група III. Договори про класифікації</p> <p>Ця група договорів створює системи класифікацій, що організують інформацію про винаходи, промислові зразки й торгівельні марки в індексовані та керовані структури для полегшення пошуку</p>			

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Таблиця 1. Перелік договорів, які адмініструє ВОІВ, за групами (продовження)

22	Локарнська угода про заснування Міжнародної патентної класифікації	Locarno Agreement Establishing an International Classification for Industrial Designs	
23	Ніццька угода про Міжнародну класифікацію товарів і послуг для реєстрації знаків	Nice Agreement Concerning the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks	
24	Страсбурзька угода про Міжнародну патентну класифікацію	Strasbourg Agreement Concerning the International Patent Classification	
25	Віденська угода про заснування Міжнародної класифікації зображувальних елементів знаків	Vienna Agreement Establishing an International Classification of the Figurative Elements of Marks	відсутня російською на сайті ВОІВ

назвою УПОВ, який є міжурядовою організацією, штаб-квартира котрої розташована в Женеві. Скорочення УПОВ є похідним від французької назви організації — *Union internationale pour la Protection des Obtentions Vegetales (UPOV)*.

УПОВ заснований Міжнародною конвенцією по охороні нових сортів рослин, на сайті ДСІВ наявна серед угод, які адмініструє ВОІВ, але на сайті ВОІВ ця конвенція винесена окремо, але керівництво Секретаріатом УПОВ здійснює Генеральний секретар, а на основі Угоди про співробітництво, яка укладена з ВОІВ — Генеральний директор ВОІВ є Генеральним секретарем УПОВ.

Стосовно міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності в економічній площині доцільно вести мову про Угоду TRIPS (часто вживається також ТРІПС — прим. авт.) [10], яку не можна віднести до окремої групи, яка адмініструється Радою TRIPS на основі взаємної підтримки відносин між Світовою організацією торгівлі (СОТ) та ВОІВ і стосується

водночас різних об'єктів права інтелектуальної власності. Угода TRIPS передбачає, що кожна країна, яка її підписала, повинна виконувати зобов'язання, зумовлені іншими міжнародними угодами з прав інтелектуальної власності, доповнюючи їх зобов'язаннями TRIPS і гарантуючи, що в кожній країні-учасниці будуть створені та застосовані суворі процедури примусу для захисту прав інтелектуальної власності.

На підставі аналізу вищезазначених угод розглянемо класифікацію міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності з огляду на об'єкти права інтелектуальної власності, до яких ці договори відносяться (див. рис. 1).

Вважаємо, що запропонований підхід допоможе хоча б на початковому рівні розібратись з міжнародними документами, які можуть бути застосовані до одного об'єкта права інтелектуальної власності в різних країнах.

Варто сподіватися, що представники ДСІВ ініціюють переклад українською мовою тих Міжнародних догово-

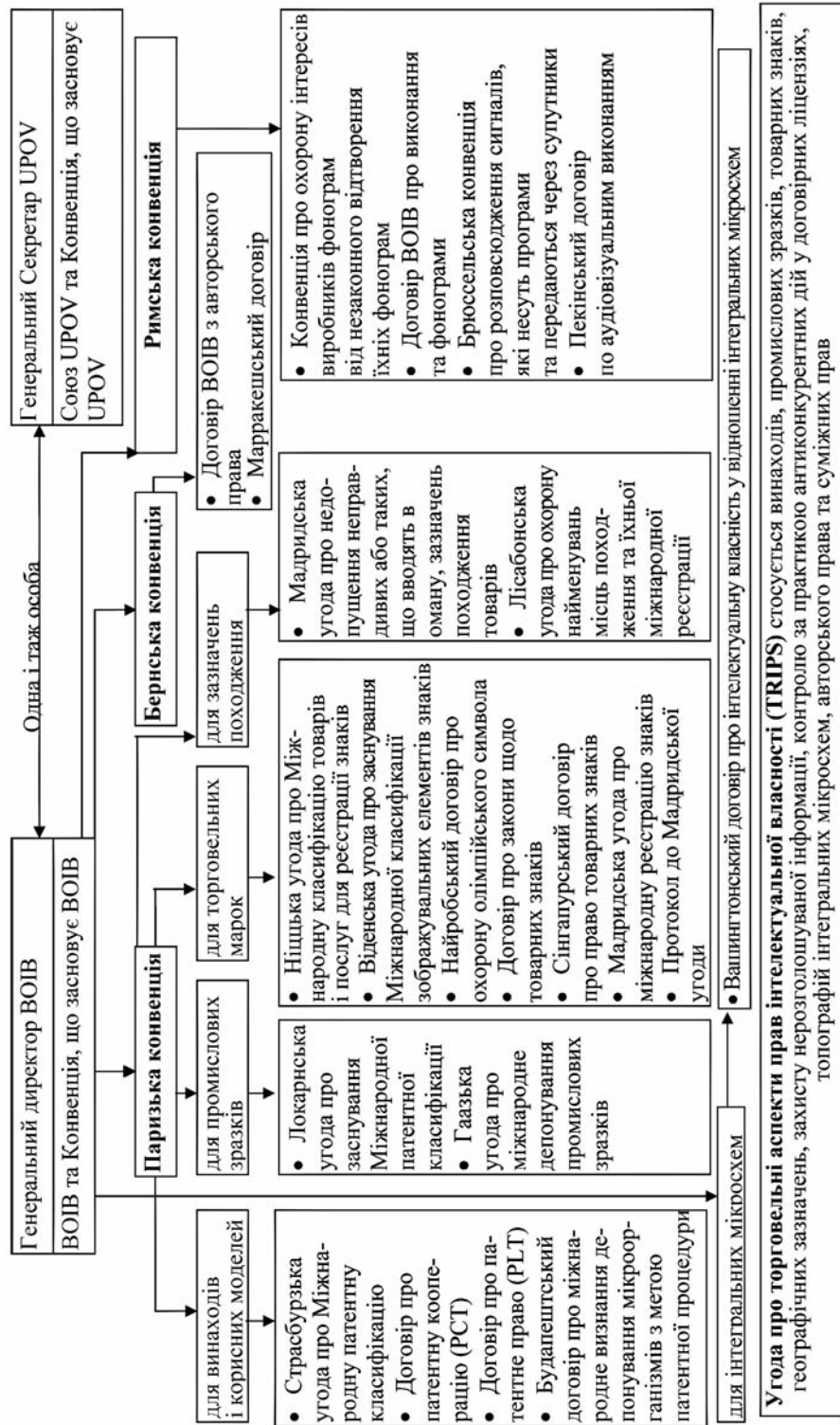

Рис. 1 Класифікація міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності з огляду на об'єкти права інтелектуальної власності

рів та угод в сфері інтелектуальної власності, які Україна не підписала.

Висновки

Наукова новизна проведеного дослідження полягає в систематизації інформації та створенні класифікації міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності з огляду на об'єкти права інтелектуальної власності, що полегшить процес ознайомлення зацікавлених осіб з діючими договорами, зокрема чинними в Україні.

Результати даного дослідження можуть бути використані для актуалізації інформації на сайті ДСІВ та для ініціації перекладу зазначеною служ-

бою українською мовою угод в сфері інтелектуальної власності, котрі Україна ще не підписала, задля створення підґрунтя для подальшого розвитку національного законодавства і сфері охорони та захисту об'єктів права інтелектуальної власності. ♦

Список використаних джерел

1. Цибульов П. М. *Введення до інтелектуальної власності : навч. посібн.* / П. М. Цибульов. — К. : Держ. інст. інтел. власн., 2008. — 124 с.
2. Жаров В. О. *Захист права інтелектуальної власності в Україні : навч. посібн.* / В. О. Жаров. — К. : Держ. інст. інтел. власн., 2006. — 88 с.
3. Бондаренко С. В. *Право інтелектуальної власності: підручник* / С. В. Бондаренко, І. Ю. Кожарська — К. : Держ. інст. інтел. власн., 2008. — 416 с.
4. Боковня В. *Міжнародне законодавство щодо регулювання права інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність в Україні: погляд з XXI ст. : зб. наук. праць за матеріалами Всеукраїнської науково практичної конференції, 29–30.09.2011 року / за заг. ред. А. І. Кузьмінського, О. П. Орлюк. — Черкаси: Чабаненко Ю. А., 2011. — С. 15–20.*
5. Кузнєцов Ю. М. *Інтелектуальна власність : навч. посібн.* / Кузнєцов Ю. М., Данильченко М. Г., Косенюк Г. В. ; за заг. ред. проф. Ю. М. Кузнєцова. — Тернопіль : Економічна думка, 2006. — 419 с.
6. *Міжнародні договори, адміністративні функції яких виконує ВОІВ / Державна служба інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://sips.gov.ua/ua/normative_acts.html.*
7. *Treaties / WIPO [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.wipo.int/treaties/en/>.*
8. *Договори / ВОИС [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wipo.int/treaties/ru/>.*
9. *Міжнародна конвенція по охороні нових сортів рослин [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_856.*
10. *Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_018.*

Надійшла до редакції 13.02.2014 року

А. Ромашко, І. Верба, Я. Лемберг. Классификация основных международных договоров в сфере интеллектуальной собственности. Учитывая важность изучения и практического использования международных договоров в сфере интеллектуальной собственности, осмыслена иерархия настоящих договоров и их взаимосвязь, учитывая объекты права интеллектуальной собственности, которые к ним относятся, и без учета факта подписания или введения в действие настоящих договоров на территории Украины. Осуществлена классификация международных договоров, которые администрирует ВОИС на основании договоров, которые подпадают под действие Парижской конвенции, Бернской конвенции, Римской конвенции, и показана взаимосвязь между ВОИС и Международным Союзом по охране новых сортов растений, а также показана их связь с Соглашением TRIPS.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, международные договора, объекты права интеллектуальной собственности, классификация международных договоров

A. Romashko, I. Verba, Ya. Lemberg. Classification of principal international contracts in the field of intellectual property. Taking into account the importance of study and practical use of international agreements in the field of intellectual property expediently, the hierarchy of this agreements and their intercommunication, taking into account objects of intellectual property rights which to them belong and without the account of fact of signing or introduction to the action of this agreements on territory of Ukraine are considered.

Classification of international agreements, which are administered by WIPO on the basis of agreements which fall under the action of Parisian convention, Bern convention, Roman convention, is carried out, and intercommunication between WIPO is rotined and by International Union on the guard of new varieties of plants, and also their connection is rotined with the TRIPS Agreement.

Key-words: intellectual property, international treaties, intellectual property objects, classification of international treaties